

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Akceptuję:

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/-kwalifikowany podpis elektroniczny/

Pokonać bezdomność.
Program pomocy osobom bezdomnym

Warszawa,

2024 r.

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	3
II. WPROWADZENIE	3
III. GŁÓWNY CEL PROGRAMU.....	5
IV. MODUŁY I CELE SZCZEGÓŁOWE	5
V. PODMIOTY, KTÓRE MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE.....	8
VI. REALIZATORZY PROGRAMU ORAZ ICH ZADANIA	8
VII. TRYB REALIZACJI PROGRAMU	10
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	12
IX. OBOWIĄZEK INFORMACYJNY.....	12
X. ZASADY SKŁADANIA OFERT	13
XI. NADZÓR I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU	14
XII. MIERNIKI.....	15
XIII. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU.....	15
XIV. PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH.....	16
XV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	17

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawą prawną Programu *Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym*, zwanego dalej „Programem”, jest art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wspiera finansowo programy w określonym przez ministra obszarze pomocy społecznej, realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

II. WPROWADZENIE

Bezdomność należy rozumieć jako szeroki problem polityki społecznej, a nie tylko pomocy społecznej. Polityka społeczna budowana jest w sposób całościowy, tak aby kompleksowo zapobiegać bezdomności, odpowiadać na potrzeby osób, które w sytuacji bezdomności już się znajdują, a przede wszystkim doprowadzić do usamodzielnienia osób bezdomnych.

Podczas ostatniego *Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych* przeprowadzonego w 2019 r., w nocy z 13 na 14 lutego zdiagnozowano 30 330 osób bezdomnych, z czego 82,1% stanowili mężczyźni (24 901 osób), 14,6% kobiety (4 437 osób), 3,3% dzieci.

Jak pokazuje *Sprawozdanie z realizacji działań na rzecz osób bezdomnych w województwach w roku 2022 w Polsce*, w ciągu ostatnich lat nastąpił wzrost liczby osób bezdomnych. Według wskazań gmin, w 2022 r. grupa wszystkich zdiagnozowanych osób doświadczających bezdomności, których ostatnim miejscem zameldowania była dana gmina, liczyła 35 683 osoby.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na działania pomocowe na rzecz osób bezdomnych w ramach prowadzonych programów w ciągu ostatnich trzech lat przeznaczyło środki publiczne w kwocie 24 500 000,00 zł (2023 r. – 5 500 000,00 zł, 2022 r. – 10 500 000,00 zł, 2021 r. – 8 500 000,00 zł). Dotychczasowe programy wspierały organizacje pozarządowe dofinansowując m.in. działania o charakterze interwencyjnym i aktywizującym, jak również działania zmierzające do rozwoju i standaryzacji obiektów udzielających tymczasowego schronienia osobom bezdomnym oraz promowały nowe rozwiązania w zakresie pracy z osobami bezdomnymi.

Mając na względzie efektywność i skuteczność, podejmowanych działań w obszarze zwalczania bezdomności tutejszy Resort tworząc założenia tegorocznego Programu wziął pod uwagę nie tylko dane statystyczne ujęte w opracowanych wyżej dokumentach, ale również

rekomendacje zawarte w *Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)* w zakresie działań profilaktycznych, rozwoju usług społecznych na rzecz osób w kryzysie bezdomności zmierzających do przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej, a także w zakresie wsparcia osób doświadczających bezdomności, jak również oparł się na wskazanych kierunkach działań dla realizacji określonego celu strategicznego jakim jest stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością. Wspomniana *Strategia* oraz *Krajowy program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, Aktualizacja 2021-2027. Polityka publiczna z perspektywą do roku 2030* określają kierunek realizacji procesu deinstytucjonalizacji w obszarze bezdomności w Polsce, jak również odwołują się do kluczowych europejskich wytycznych. Istotną kwestią z punktu widzenia procesu deinstytucjonalizacji była nowelizacja ustawy o pomocy społecznej wprowadzona ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 1693) wprowadzająca zmiany dotyczące mieszkań treningowych i wspomaganych. Niemniejsze znaczenie w formułowaniu Programu miały również ogólnodostępne raporty i publikacje z zakresu problematyki bezdomności, ukazujące istotne problemy z jakimi zmagają się organizacje pozarządowe podejmujące działania w obszarze rozwiązywania problemu bezdomności.

Program w obszarach ujętych w Modułach i ich celach szczegółowych przewiduje wsparcie zarówno działań o charakterze interwencyjnym i aktywizującym, jak również działań ukierunkowanych na zapobieganie bezdomności. Uwzględnia także istotną kwestię, jaką jest wspieranie pozainstytucjonalne.

Podkreślenie wymaga fakt, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym należy do zadań własnych gminy. W związku z tym Program ma charakter uzupełniający wobec ustawowych obowiązków samorządów gmin w zakresie przeciwdziałania bezdomności, a ponadto stanowi wsparcie działalności podmiotów funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Program ma stanowić swoisty instrument motywujący do prowadzenia szeroko zakrojonych działań prewencyjnych w obszarze bezdomności, które w Polsce są podejmowane w ograniczonym zakresie. Ponadto w Programie nie mogło zabraknąć odniesienia się do jakże ważnych działań stricte interwencyjnych m.in. prowadzonych w formie streetworkingu ukierunkowanego na świadczeniu pomocy osobom doświadczającym bezdomności ulicznej/pozaschroniskowej, a zatem podejmowanie działań pomocowych na rzecz grupy bezdomnych, która wymaga szczególnego podejścia i podjęcia zintensyfikowanych działań. Program odnosi się również do ważnej kwestii dotyczącej działań pomocowych skupionych na grupie osób bezdomnych wymagającej wyjątkowego podejścia tj. bezdomnej młodzieży i młodych dorosłych, jak również do rozwijania różnych form wsparcia mieszkaniowego.

Ze względu na złożone profile osób bezdomnych pomoc udzielana w ramach Programu jest różnie ukierunkowywana, i tak: osobom bezdomnym krótkotrwale zapewnia się szybką interwencję, natomiast osobom pozostającym w bezdomności przez dłuższy czas proponowane są programy aktywizujące ze wsparciem specjalistycznym.

III. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Głównym celem Programu jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności.

W ramach celu głównego wyznaczone są następujące Moduły Programu wraz z celami szczegółowymi:

➤ MODUŁ I: PROFILAKTYKA

Cel: Zapobieganie bezdomności przez prowadzenie działań profilaktycznych.

➤ MODUŁ II: WSPARCIE OSÓB BEZDOMNYCH

Cel: Prowadzenie działań interwencyjnych i aktywizujących skierowanych do osób bezdomnych.

➤ MODUŁ III: WSPARCIE POZAINSTYTUCJONALNE - ROZWIĄZANIA MIESZKANIOWE

Cel: Wsparcie podmiotów w świadczeniu kompleksowego wsparcia w procesie wychodzenia z bezdomności poprzez świadczenie usług mieszkaniowych.

IV. MODUŁY I CELE SZCZEGÓŁOWE

➤ MODUŁ I: PROFILAKTYKA

Cel: Zapobieganie bezdomności przez prowadzenie działań profilaktycznych.

W ramach Modułu I promowane i preferowane będą następujące działania:

- 1) wspieranie inicjatyw zapewniających osobom zagrożonym bezdomnością wsparcie w obszarze integracji lub reintegracji społecznej i zawodowej, w tym zapewniających dostęp do usług w zakresie pracy socjalnej, pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej, a także doradztwa finansowego;
- 2) wspieranie realizacji programów profilaktycznych, ukierunkowanych na zmniejszenie ryzyka bezdomności, a także lokalnych systemów przeciwdziałania bezdomności;
- 3) prowadzenie zajęć informacyjnych, edukacyjnych i warsztatowych w zakresie profilaktyki uniwersalnej, mających na celu przeciwdziałanie bezdomności;

- 4) prowadzenie kampanii społecznych, informacyjnych i akcji edukacyjnych w obszarze profilaktyki bezdomności.

➤ **MODUŁ II: WSPARCIE OSÓB BEZDOMNYCH**

Cel: Prowadzenie działań interwencyjnych i aktywizujących skierowanych do osób bezdomnych.

W ramach Modułu II promowane i preferowane będą następujące działania:

- 1) prowadzenie działań interwencyjnych we współpracy z przedstawicielami służb publicznych, w tym poprzez prowadzenie streetworkingu skierowanego do osób przebywających w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych;
- 2) udostępnienie osobom bezdomnym możliwości skorzystania ze wsparcia punktów pomocy doraźnej (np. jadłodajni, punktów wydawania odzieży lub żywności) oraz placówek udzielających tymczasowego schronienia;
- 3) działania pomocowe ukierunkowane na młodzież i młodych dorosłych doświadczających bezdomności zmagającymi się m.in. z problemem uzależniania, zaburzeniami zdrowia psychicznego, chorobami przewlekłymi, niepełnosprawnością, brakiem akceptacji osób LGTB+, a także mających trudności z usamodzielnieniem i funkcjonowaniem w społeczeństwie wynikających z opuszczenia pieczy zastępczej, placówki socjalistycznej lub resocjalizacyjnej, jak również problemem zaburzonych relacji /więzi w środowisku rodzinnym/wychowawczym itd.
- 4) udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej, w formie asystentury oraz prowadzenie terapii uzależnień dla osób bezdomnych;
- 5) wspieranie działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezdomnych.

MODUŁ III: WSPARCIE POZAINSTYTUCJONALNE - ROZWIĄZANIA MIESZKANIOWE

Cel: Wsparcie podmiotów w świadczeniu kompleksowego wsparcia w procesie wychodzenia z bezdomności poprzez świadczenie usług mieszkaniowych.

W ramach Modułu III promowane i preferowane będą następujące działania:

- 1) świadczenie kompleksowego wsparcia w procesie wychodzenia z bezdomności w mieszkaniach treningowych, wspomaganych¹ lub w innych formach pomocy pozainstytucjonalnej², przygotowujących pod opieką specjalistów osoby

¹ W rozumieniu art. 53 ustawy o pomocy społecznej.

² Dotyczy mieszkań ze wsparciem, najczęściej określanych jako wspomagane, readaptacyjne itp., w których przebywają osoby będące w procesie wychodzenia z bezdomności, przygotowujące się pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagane w codziennym funkcjonowaniu. Tego typu formy wsparcia są tworzone najczęściej w ramach pilotaży prowadzonych w zakresie programów finansowanych ze środków

tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagających te osoby w codziennym funkcjonowaniu, m.in. poprzez:

- a) objęcie wsparciem pozainstytucjonalnym osób opuszczających placówki udzielające tymczasowego schronienia
lub
- b) tworzenie i realizację usług opartych na modelu „najpierw mieszkanie” dla osób doświadczających bezdomności chronicznej;

Działanie nr 1 może być realizowane w jednym z dwóch poddziałań:

Poddziałanie A – realizacja zadań PODSTAWOWYCH

W ramach Poddziałania A możliwe jest dofinansowanie:

- a) kosztów wynagrodzeń osób realizujących cele zadania (np. terapeutów uzależnień, pracowników socjalnych, psychologów, asystentów osób bezdomnych, trenerów itp.),
- b) kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań treningowych, wspomaganych lub innych form wsparcia pozainstytucjonalnego, w tym najmu mieszkań i mediów.

Poddziałanie B – formuła ROZSZERZONA

W ramach Poddziałania B możliwe jest dofinansowanie kosztów wymienionych w Poddziałaniu A oraz dotychczasowych kosztów na pokrycie:

- a) wydatków na remont i adaptację lokali,
- b) wydatków na zakup nowego wyposażenia do lokali, w których świadczone będzie kompleksowe wsparcie określone w działaniu 1

- z zastrzeżeniem, że kwota przeznaczona na realizację dodatkowych kosztów w ramach Poddziałania B nie może przekroczyć 40% kwoty wnioskowanej dotacji.

Dofinansowanie dodatkowych kosztów wymienionych w Poddziałaniu B możliwe jest pod warunkiem, że Oferent posiada tytuł prawny do lokalu, tj.: jest właścicielem lokalu lub jest uprawniony do korzystania z lokalu na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na warunkach określonych w Części V.

unijnych bądź w oparciu o lokalne programy przeciwdziałania bezdomności we współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi. Lokale przeznaczane do realizacji działań w tym zakresie pozyskiwane są zarówno z zasobów lokalowych samorządów, jak również z komercyjnego rynku najmu.

V. PODMIOTY, KTÓRE MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE

O dofinansowanie realizacji zadania publicznego w ramach Programu mogą ubiegać się podmioty świadczące usługi dla osób bezdomnych, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, czyli organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 tej ustawy prowadzące działalność statutową w zakresie pomocy społecznej.

W przypadku Modułu III w Działaniu nr 1 w Poddziałaniu B podmioty starające się o dofinansowanie w ramach Programu powinny posiadać tytuł prawny do lokalu³/nieruchomości w których będą prowadzone prace remontowo-adaptacyjne. Oferent powinien:

- być właścicielem lokalu lub
- być uprawnionym do korzystania z lokalu na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego.

Tytuł prawny powinien gwarantować, że lokal/placówka będzie w pełnej dyspozycji Oferenta □□ przez co najmniej 5 lat od dnia zakończenia realizacji działań określonych w umowie. Właściwe oświadczenia będą zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jako załączniki (do pobrania) pod ogłoszeniem |o otwartym konkursie ofert, który zostanie ogłoszony w br. przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach niniejszego Programu.

Niedotrzymanie ww. warunków będzie wiązało się z koniecznością zwrotu dotacji przez Oferenta.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU ORAZ ICH ZADANIA

Realizacja zadań Programu będzie prowadzona na trzech szczeblach.

1. Szczebel centralny – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

1) Departament Pomocy Społecznej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

³ W którym będą świadczone usługi, o których mowa w Module III Działanie nr 1.

- a) przeprowadzanie otwartego konkursu ofert⁴ ogłaszanego corocznie przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- b) ocena ofert pod względem formalnym i merytorycznym (zgodnie z zasadami określonymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert),
- c) zawieranie umów z podmiotami, których oferty zostały przyjęte przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do dofinansowania w ramach Programu,
- d) zatwierdzanie rozliczeń z wykonania umów,
- e) bieżący monitoring Programu,
- f) przygotowywanie sprawozdania z realizacji Programu oraz podawanie go do publicznej wiadomości poprzez publikację na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;

2) Biuro Kontroli i Audytu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- a) kontrola wybranych podmiotów realizujących zadania w ramach Programu w zakresie oceny prawidłowości wykonania umów zawartych z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

2. Szczebel wojewódzki – Wojewodowie: Wydziały Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich przez współudział w procedurze otwartego konkursu ofert:

- 1) sprawdzanie ofert pod względem formalnym i merytorycznym (zgodnie z zasadami określonymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert);
- 2) opiniowanie ofert: opinia Wojewody (Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego z upoważnienia Wojewody) dotycząca zasadności oferty (krótki opis zakresu rzeczowego oferty, doświadczeń podmiotu i efektów jego działalności na rzecz regionu) zostaje przekazana wraz z ofertą do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Opinia nie jest wiążąca dla Komisji Konkursowej do spraw Oceny Ofert, powoływanej przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W podsumowaniu opinii należy określić czy oferta spełnia wymagania formalne, a także czy otrzymuje poparcie Wojewody z punktu widzenia rozwiązywania lokalnych potrzeb.

3. Szczebel lokalny – Podmioty, których oferty zostały przyjęte przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do dofinansowania w ramach Programu:

- 1) realizacja zadania publicznego zgodnie z umową i Programem, przez wykonanie zakresu rzeczowo-finansowego oferty, przyjętej w danym roku przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do dofinansowania;

⁴ Podstawa prawna: art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- 2) rozliczenie się z przekazanej dotacji, w tym przygotowanie i przekazanie sprawozdania merytoryczno-finansowego ze zrealizowanych zadań w terminie określonym w umowie.

VII. TRYB REALIZACJI PROGRAMU

1. Wybór podmiotów, które w ramach Programu otrzymają dofinansowanie w formie dotacji, będzie następować w trybie otwartego konkursu ofert.

Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert będzie zawierać informacje o:

- 1) wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania;
 - 2) zasadach przyznawania dotacji;
 - 3) terminach i warunkach realizacji zadania;
 - 4) terminie składania ofert;
 - 5) trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert;
 - 6) zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
2. Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert będzie zamieszczane:
 - 1) na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej www.gov.pl/web/rodzina;
 - 2) w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
 - 3) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – 00 - 513 Warszawa, Nowogrodzka 1/3/5.
 3. Komisja Konkursowa do spraw Oceny Ofert, zwana dalej „Komisją”, zostanie powoływana przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W pracach Komisji będą brali udział przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz podmiotów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, którzy

przyjmą zaproszenie do udziału w pracach i spełnią wymogi określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przy ocenie ofert złożonych w ramach Modułu III w Działaniu nr 1 w Poddziałaniu B w pracach Komisji mogą brać udział, z głosem doradczym, także eksperci posiadający specjalistyczną wiedzę w dziedzinie budownictwa.

4. Komisja dokona ostatecznej oceny formalnej i merytorycznej ofert ocenionych przez Wydziały Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich i zakwalifikuje oferty do dofinansowania do wyczerpania kwoty programowej, o której mowa w Części VIII w ust. 1.
5. Sporządzona przez Komisję lista rankingowa ocenionych ofert wraz z proponowaną kwotą dofinansowania zostanie przedstawiona do akceptacji Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
6. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na podstawie przygotowanej przez Komisję listy rankingowej podejmie decyzję o przyznaniu dofinansowania oraz o jego wysokości.
7. Wyniki otwartego konkursu ofert będą zamieszczane na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
8. W przypadku uwolnienia środków wynikających z rezygnacji z:
 - 1) realizacji zadania przez podmiot, który otrzymał dofinansowanie;
 - 2) części dofinansowania przez podmiot, który otrzymał dofinansowanie;
 - 3) zaistnienia jednej z przesłanek do niezawarcia umowy, wskazanych w Ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert– w ramach kompetencji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pozostaje możliwość dofinansowania ofert do limitu uwolnionych środków.
9. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozstrzyga w przedmiocie, o którym mowa w ust. 8, i wybiera do dofinansowania oferty, które zostały pozytywnie ocenione pod względem formalnym i najwyżej ocenione pod względem merytorycznym, jednak nie zostały zakwalifikowane do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie kwoty programowej.
10. Oferty, o których mowa w ust. 8, muszą zostać zrealizowane w ramach przyznanych środków i w czasie krótszym niż przewidziano w ofercie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Realizacja Programu będzie finansowana ze środków budżetowych w części 44 – zabezpieczenie społeczne. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dysponuje na wsparcie finansowe zadań realizujących cele Programu roczną kwotą programową w wysokości 5,5 mln zł.
2. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zastrzega sobie prawo do ustalania w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert minimalnej i maksymalnej kwoty dotacji, jaką można otrzymać na realizację każdego z modułów.
3. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zastrzega sobie prawo do ustalania wysokości dotacji w zależności od wyznaczonych na dany rok kalendarzowy modułów.
4. Koszty realizacji zadania publicznego będą dofinansowywane do wysokości 90% kosztów całkowitych zadania, co oznacza konieczność dysponowania przez podmiot składający ofertę konkursową wkładem własnym w wysokości minimum 10% kosztu całkowitego zadania.
5. Zadanie publiczne określone w ofercie przyjętej do dofinansowania nie może być dotowane z innych źródeł, co należy potwierdzić stosownym oświadczeniem.
6. Kwota programowa, o której mowa w ust. 1, może w danym roku ulec zmianie w przypadku pozyskania dodatkowych środków na realizację zadań w ramach Programu.
7. Zleceniobiorca/Realizator Programu zobowiązany jest do ponoszenia wydatków związanych z wykorzystaniem dotacji za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku bankowego, na który Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazał środki dotacji.

IX. OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Obowiązek informacyjny został określony w art. 35a–35d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

Oferenci realizujący projekty w ramach Programu są obowiązani do stosowania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub

dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953).

Aby poinformować opinię publiczną (w tym odbiorców rezultatów projektu) oraz osoby i podmioty uczestniczące w projekcie, Oferent jest obowiązany do:

- 1) zamieszczenia **tablicy informacyjnej** w przypadku realizacji projektów w zakresie infrastruktury, prac budowlanych lub zakupu środków trwałych;
- 2) zamieszczenia **plakatu informacyjnego** w przypadku realizacji projektów badawczo-rozwojowych, edukacyjnych i społecznych;
- 3) zamieszczenia stosownej informacji o dofinansowaniu wszystkich projektów na swojej **stronie internetowej**.

Obowiązek informacyjny powstaje bezpośrednio po podpisaniu umowy lub w momencie rozpoczęcia prac budowlanych. Ww. rozporządzenie wraz z wzorami tablic, plakatów oraz materiałami graficznymi znajduje się na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/premier/dzialania-informacyjne>.

X. ZASADY SKŁADANIA OFERT

1. Oferty realizacji zadania publicznego składane w trybie otwartego konkursu ofert⁵, należy składać na formularzu oferty określonym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057) – stanowiącym Załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Oferty, o których mowa w ust. 1, wraz z załącznikami (określonymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na dany rok), należy przesłać listem poleconym do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego właściwego ze względu na miejsce realizacji zadania.
3. Jeden podmiot może złożyć tylko jedną ofertę w ramach jednego konkursu ofert. W przypadku organizacji, których oddziały terenowe posiadają osobowość prawną, oddziały te mogą wnioskować o dotację niezależnie od organizacji centralnej. W przypadku organizacji, których oddziały terenowe nie posiadają osobowości prawnej (wymagane jest by były wpisane w Krajowego Rejestru Sądowego centralnej organizacji lub w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON jako jednostki lokalne

⁵ Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

centralnej organizacji), oddziały te mogą składać oferty po uzyskaniu zgody organizacji centralnej, tj. na podstawie pełnomocnictwa szczególnego do działania w ramach konkursu w imieniu jednostki centralnej. Stroną umowy będzie jednostka centralna. Złożenie oferty przez oddział terenowy nieposiadający osobowości prawnej nie wyczerpuje limitu złożenia jednej oferty przez zarząd główny jednostki centralnej i pozostałe oddziały terenowe. W ramach osobowości prawnej organizacji centralnej dodatkową ofertę może złożyć maksymalnie 7 oddziałów terenowych.

4. Jedna oferta może dotyczyć realizacji tylko jednego Modułu.
5. Złożone oferty nie podlegają uzupełnieniu ani korekcie po upływie terminu ich składania.
6. Złożenie oferty na realizację zadania publicznego nie jest równoznaczne z zapewnieniem przyznania dotacji lub przyznaniem dotacji we wnioskowanej wysokości.
7. Oferty niekompletne lub złożone na niewłaściwym formularzu zostaną odrzucone jako niespełniające wymagań formalnych.
8. Oferty podmiotów, które nie rozliczyły w sposób prawidłowy przyznanej dotacji na realizację zadania publicznego w roku poprzednim, w tym nie złożyły sprawozdania końcowego, nie będą podlegały ocenie przez Komisję.
9. Od decyzji Komisji nie przysługuje odwołanie.
10. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zastrzega sobie prawo odwołania konkursu na dowolnym jego etapie bez podawania przyczyny.

XI. NADZÓR I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu będzie nadzorowana przez Departament Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, m.in. poprzez wizyty monitorujące pracowników Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wybranych miejscach, w których realizowane są dofinansowane zadania.

Zgodnie z zasadami otwartego konkursu ofert podmioty, którym zostanie przyznana dotacja, są obowiązane do przedłożenia sprawozdania z wykonania zadania publicznego. Wszystkie sprawozdania będą podlegały rozliczeniu merytoryczno-finansowemu wraz z przekazaniem ostatecznej informacji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o uznaniu wykonania zadania publicznego, realizowanego w ramach Programu.

Z realizacji Programu będzie co roku sporządzana informacja: „Sprawozdanie z realizacji programu *Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym*” za dany rok, w którym będą przedstawiane m.in. efekty realizacji Programu.

XII. MIERNIKI

W ramach Programu rocznie zakłada się, że wsparcie otrzyma przynajmniej 40 podmiotów świadczących usługi dla osób bezdomnych, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Działania realizowane w ramach zadań dofinansowanych w danym roku przyczynią się do osiągnięcia następujących mierników, określonych dla poszczególnych celów Programu.

	Cel szczegółowy	Mierniki dla założonych celów i docelowe rezultaty
1.	Zapobieganie bezdomności poprzez prowadzenie działań profilaktycznych.	– Liczba osób, wobec których realizowano działania prewencyjne (np. programy profilaktyczne, usługi społeczne) – minimum 180
2.	Prowadzenie działań interwencyjnych i aktywizujących skierowanych do osób bezdomnych.	– Liczba osób, wobec których realizowano działania interwencyjne i/lub aktywizujące – minimum 300
3.	Wsparcie podmiotów w świadczeniu kompleksowego wsparcia w procesie wychodzenia z bezdomności poprzez świadczenie usług mieszkaniowych.	– Liczba osób, korzystających ze Wsparcia pozainstytucjonalnego tj. rozwiązań mieszkaniowych - minimum 50 osób – Liczba lokali mieszkalnych, w których prowadzone były działania pozainstytucjonalne na rzecz osób bezdomnych - minimum 10

XIII. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

1. Wzrost liczby realizowanych programów profilaktycznych, ukierunkowanych na zmniejszenie ryzyka bezdomności.
2. Rozwój inicjatyw zapewniających osobom zagrożonym bezdomnością dostęp do usług społecznych.
3. Zintensyfikowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie zjawiska bezdomności.
4. Wzmocnienie działań prewencyjnych ukierunkowanych na zapobieganie bezdomności.
5. Usprawnienie systemu interwencji i działań osłonowych skierowanych do osób bezdomnych.

6. Rozwój streetworkingu jako formy pracy socjalnej z osobami bezdomnymi przebywającymi na ulicy i w tzw. miejscach niemieszkalnych.
7. Rozwój działań pomocowych podejmowanych na rzecz młodzieży i młodych dorosłych znajdujących się w kryzysie bezdomności.
8. Rozwój punktów świadczących pomoc doraźną.
9. Rozwój asystentury dla osób bezdomnych.
10. Wzmocnienie i rozwój aktywizacyjnej działalności schronisk dla osób bezdomnych.
11. Rozwój różnych form pozainstytucjonalnej pomocy osobom bezdomnym, świadczonej np. w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

XIV. PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

1. Przetwarzanie danych osobowych w Programie powinno odbywać się zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 4.03.2021 r., str. 35.), zwanym dalej „RODO”, i ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
2. Administrator danych osobowych beneficjentów oraz osób zaangażowanych w realizację Programu, jest Oferent. Oferent zobowiązany jest w szczególności do przekazania beneficjentom i osobom fizycznym zaangażowanym w realizację Programu informacji wskazanych w art. 13 lub art. 14 RODO, a w szczególności w zakresie udostępniania ich danych Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w celu przeprowadzania czynności monitoringowych, sprawozdawczych lub kontrolnych oraz prowadzonych na zlecenie tego Ministra ewaluacji.

XV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program wchodzi w życie z dniem akceptacji przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i obowiązuje do czasu ustanowienia nowego Programu.

2. W sprawach dotyczących interpretacji postanowień Programu oraz konkursów ogłaszanych w ramach Programu właściwy jest Departament Pomocy Społecznej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.